

розширюються та набувають особистісно значущого змісту. Мотиваційна спрямованість майбутніх учителів до виховної роботи зі школярами коригується прагненням до самореалізації, що пов'язано з ціннісно-смысловим ставленням до професійно-педагогічної діяльності як важливої смислоутворювальної життєвої цінності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Братусь Б.С. Аномалии личности. – М.: Мысль, 1988. – 301 с.
2. Зязюн І.А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти [Електронний ресурс] // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (25) 2005. – С.13-18
Режим доступу:<http://eprints.zu.edu.ua/853/1/05ziasno.pdf>.
3. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения. – М.: Высш. шк., 1990. – 119с.
4. Митина Л.М. Учитель на рубеже веков: психологические проблемы //Л.М.Митина // Психологическая наука и образование. – 1999. – №3-4. – С.5-19.
5. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті // Педагогічна освіта. – 2001. – №7. – С.4-6.
6. Петровский А.В. Трехфакторная модель значимого другого //Вопросы психологии. – 1991. – №1. – С.7-18.
7. Пряжников Н.С. Методы активизации профессионального и личностного самоопределения: Учеб.-метод.пособие – М.:Изд. Моск. псих-соц.института: Воронеж: Издательство НПО "МОДЭК", 2003. – 400 с.

Яцула Т.В.

ПОДХОДЫ К СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ВОСПИТАТЕЛЬНОМУ ВЗАИМОДЕЙСТВИЮ СО ШКОЛЬНИКАМИ

В статье рассматриваются подходы к совершенствованию подготовки будущих учителей к воспитательному взаимодействию со школьниками, а именно: ценностно-смысловое самоопределение в педагогической деятельности, направленность на познание мира детей и помощь им в решении проблем, рефлексия относительно собственного личностного развития и другие.

Ключевые слова: подготовка учителя, ценность и смысл педагогической деятельности, воспитательное взаимодействие

Yatsula T.V

APPROACHES TO IMPROVE TRAINING OF TEACHERS TO THE EDUCATIONAL INTERACTION WITH SCHOOLCHILDREN

In the article the considered going is near perfection of preparation of future teachers to an educate co-operating with schoolboys, namely: valued-semantic self-determination in pedagogical activity, orientation on cognition of the world of children and help of im in the decision of problems, reflection in relation to own personality development et al.

Key words: preparation of teacher, value and sense of pedagogical activity, educate co-operation

УДК 377.3:656.61.052

Бабишена М.І.

ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ – ПЕРЕДУМОВА І ГАРАНТ УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВИХ ОФІЦЕРІВ

У статті розкриваються суть і роль професійно важливих якостей. Висвітлено їх важливість щодо професійного становлення майбутніх спеціалістів морської галузі.

Ключові слова: професійно важливі якості, професійні компетенції, становлення фахівця, професійна діяльність.

Сучасне суспільство вимагає високого професіоналізму спеціалістів і їх постійного фахового вдосконалення. У суспільній структурі професійна освіта є однією з основних ланок, пов'язаною двосторонніми зв'язками з виробничою, інформаційною, державно-бюджетною, споживчою сферою обслуговування. Саме освіта формує їх професійний рівень, надаючи майбутнім фахівцям знання, необхідні для практичної діяльності [7, с.116].

Професійне становлення фахівця – це невід'ємний етап становлення його особистості. Відтак, становлення в процесі розвитку буття виступає онтологічною основою людської життєдіяльності в цілому [3, с.58].

Вирішення конкретних завдань у практиці професійного навчання, професійної консультації, відбору, підтримки кар'єри базується на уявленнях про процес професійного розвитку. Незважаючи на розмаїття існуючих концепцій становлення людини як професіонала (Андронов, Зеєр, Климов, Ковальов, Сирникова, Кудрявцев, Маркова та ін.), у більшості з них професійний розвиток трактується як процес проходження людиною певних етапів, на кожному з яких формуються ті або інші психічні новоутворення, які забезпечують успішне виконання трудових функцій, і які готують суб'єкта до переходу на іншу (вищу) стадію розвитку. Основними показниками розвитку вважають формування професійного досвіду (знань, умінь і навичок) і удосконалення професійно важливих якостей (ПВЯ). Наявність останніх визначається як професійна придатність, а їх розвиток – як умова становлення професіонала [6, с. 262].

Метою статті є розкриття суті і ролі професійно важливих якостей у процесі професійного становлення майбутніх судових офіцерів.

Для успішного виконання професійної діяльності людина повинна мати низку характеристик. У науці вони отримали ПВЯ (професійно важливі якості). ПВЯ є передумовою і гарантом успішної професійної діяльності.

Професійно-особистісні якості розуміються нами як інтегрована сукупність професійних і особистісних якостей, яка виникає внаслідок трансформації професійно важливих знань, вимог і вмінь в особистості та виявляється у більш ефективній діяльності.

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що професійно важливими якостями можна вважати такі, наявність яких впливають на ефективність професійної діяльності спеціаліста.

ПВЯ класифікують за такими сферами особистості: емоційною, вольовою, екзистенційною та регулятивною. ПВЯ фахівця відповідають на такі життєво важливі прояви, як самоактуалізація, самостійність, здатність обирати та розв'язувати проблеми, усвідомлювати своє професійне Я, визначати власну життєву позицію, долати труднощі, керувати своєю поведінкою та діяльністю.

ПВЯ спеціаліста – це індивідуальні властивості суб'єкта професійної діяльності, які потрібні й достатні для її реалізації на нормативно заданому рівні і які значущо і позитивно корелюють з її основними результативними параметрами – якістю, продуктивністю діяльності [1, с.116-117].

До загальних якостей спеціаліста відносяться: ставлення до навчання, роботи, концентрація уваги, ставлення до порядку і дисципліни, правил техніки безпеки, ставлення до устаткування і матеріалів, інших цінностей, відповідальність, розуміння інструктажу, ставлення до інших членів колективу, поведіння і манери, здатність спрацьовуватися з членами колективу, здатність планувати роботу, здатність планувати і виконувати роботу, здатність працювати у стресовій ситуації, здатність пристосовуватися до нових умов, завзятість і зібраність у професійній діяльності.

До специфічних якостей спеціалістів відносяться: вправність у користуванні інструментом, проведення вимірів, діагностики, під час роботи на верстатах (обладнанні), складанні, монтажу схем, проведення випробувань, а також розуміння технічних креслень, електричних схем, інструкцій, графіків і діаграм, сформованість навичок обчислення тощо [2, с. 105].

Кожний студент є неповторною індивідуальністю, яка характеризується певним

набором якостей.

Професійні якості, що формуються у процесі навчання можна вважати елементами професійної готовності фахівця. А професійні якості, що використовуються при виконанні конкретної діяльності, являють собою складові професійної компетентності.

Інтегрований результат навчання, що виявляється у здібностях і готовності особистості ефективно використовувати внутрішні й зовнішні ресурси для виконання професійної діяльності в типових та нестандартних ситуаціях у відповідності з встановленими вимогами являє собою компетенцію.

У професійних компетенціях виділяють спеціальні і ключові, надпрофесійні компетенції. Спеціальні компетенції належать до конкретної професійної діяльності. Ключові, надпрофесійні компетенції характеризуються загальними завданнями для різних професійних галузей. Їх успішне формування сприяє всебічному розвитку фахівця. Професійні компетенції складаються з професійно значущих та професійно важливих якостей. Професійно значущі психофізіологічні якості, характерні для конкретної професії. Це, насамперед, гострота зору, слух, реакція і координація рухів, вміння швидко і правильно виконувати конкретні дії, розрізняти кольори, просторова уява, пам'ять, тонкість дотику, холонокровність, швидкість реакції, вміння оцінювати на око швидкість предметів, що рухаються, вміння орієнтуватися тощо. Професійно важливі особистісні якості, характерні для професії в цілому і притаманні різною мірою кожній з професій. Перебіг часу доповнює перелік професійно важливих якостей [6, с. 404].

Слід зазначити, що майбутній судновий офіцер проявляє свої якості за певних умов, причому за різних обставин він проявляє їх по-різному. В даному випадку значну роль можуть відігравати зовнішні фактори (аварійна ситуація, погодні умови тощо), що значно впливають на здібності капітана (старшого помічника, старшого механіка і т.д.) вести за собою екіпаж.

Майбутній судновий офіцер повинен мати такі основні якості:

- високий рівень професійної підготовки;
- надійність, оперативність;
- високий рівень загальноосвітньої підготовки;
- повага до своєї професії;
- сприйнятливості до нового;
- порядність, інтелігентність, людяність;
- відповідальність за якість виконаної роботи;
- дисципліна, сумлінність, ініціативність;
- пізнавальна активність та самостійність;
- увага, самостережливості, наполегливості у досягненні мети;
- вміння відчувати ситуацію, професійна мобільність;

Усі перелічені якості потрібно враховувати під час професійної підготовки майбутніх судових офіцерів. Курсантам (студентам) потрібно прищеплювати навички постійного вдосконалення своїх знань, всіляко зацікавлювати їх майбутньою професією, розвивати у них ініціативність, творчість, чесність, наполегливості, точність, терплячість, завзятість. Майбутній судновий спеціаліст повинен вміти ставитися критично до себе та своєї роботи, розширювати та підтримувати міжособистісні стосунки.

Формування професійно значущих якостей особистості майбутнього судового офіцера повинне передбачатися при плануванні та організації навчально-виховного процесу з першого року навчання у вищому навчальному закладі, тобто з періоду адаптації. Труднощі цього періоду, пов'язані з адаптацією навчальних вимог, зміною стереотипів діяльності, відсутністю досвіду в плануванні та організації навчальної роботи, переорієнтацією з шкільних на вузівські форми та методи самостійної роботи, необхідністю оволодіння та обробки великого об'єму інформації в найкоротший час, викликають у студентів психологічні перевантаження, якісно впливають на рівень навчання, гальмують включення у процес цілеспрямованої підготовки до майбутньої професії.

З метою прискорення процесу адаптації, ефективного входження в умови вищого навчального закладу та орієнтації на формування професійно значущих якостей особистості необхідне управління процесом адаптації з боку адміністрації, профілюючих кафедр, психологічної служби вищого навчального закладу, які включають індивідуально-групові обстеження першокурсників, які констатують мотиви вибору спеціальності та наявність у структурі особистості якостей, відповідаючи професіограмі спеціалістів, дослідження бюджету часу, форм планування особистої праці, психічного стану особистості та аналіз труднощів адаптаційного періоду з наступною корекцією програми самопідготовки студента; вимірювання стану досвіду студентів в організації навчальної та самостійної роботи та практичні заняття з формування загально-навчальних умінь і навичок та ін.

Важливою умовою становлення людини як соціальної істоти і суб'єкта професійних відносин є розвиток свідомості і самосвідомості особистості. Самосвідомість стимулює професійне зростання, проявляється в таких формах, як самоспостереження, вимогливість до себе, прагнення до самоствердження, самовдосконалення.

Управління процесом адаптації дозволяє створити умови, що забезпечують прискорення соціальної, психологічної, дидактичної, професійної адаптації, що є важливим фактором у підготовці майбутнього судового офіцера до професійної діяльності. Основною умовою неперервності навчального процесу є створення інтегративних курсів, що сприятиме становленню сучасної системи технічної освіти, яка включає в себе загальнолюдські цінності, гуманістичні та етичні параметри, інтегруючи природно існуючі механізми трансляції соціального професійного досвіду, накопиченого людством [1, с.155-156].

Отже, кваліфікаційні вимоги до підготовки майбутніх спеціалістів морської галузі включають ряд факторів, які потрібно враховувати. Це стосується діючих планів і програм, виробничого та теоретичного навчання. Потрібно також враховувати особливості стандартизації.

Проаналізуємо індивідуально-психологічні чинники професійного розвитку майбутнього спеціаліста.

До індивідуально-психологічних чинників професійного розвитку віднесемо психологічні властивості людини, які сприяють її адаптації у суспільному оточенні і професійній діяльності, а також стають основою для розвитку вищих рівнів самосвідомості і життєдіяльності. Серед цих чинників найчастіше виділяють: цінності, ставлення, життєві смисли (В.Ф. Сафін); самосвідомість (О. Климов); Я-концепція, образ "Я", самооцінку (Г.С. Костюк, М.С. Пряжніков); потреби і пов'язані з ними цілі і мотиви поведінки, потреби у самовизначенні і самореалізації (П.А. Шавір, О.І. Вітковська), спрямованість особистості, інтереси, схильності (Б.О. Федоришин); здібності, вміння, відповідність здібностей і вимог діяльності (С.І. Головаха, М.Р. Гінзбург); саморегуляція, самодетермінація; життєві і професійні плани (М.С. Пряжніков), діяльність, простір актуальних і потенційних дій (Д.І. Фельдштейн). На нашу думку, основний зміст масиву перелічених особистісних якостей становить особистісні чинники професійного розвитку фахівця. Психологічним відображенням таких виступають: здібності, інтереси і цінності, потреби і мотиви поведінки, очікування, образи кар'єри, плани поведінки.

Перші дві категорії – здібності й цінності – ставлять психологічний ресурс професійного розвитку. Категорії очікування й образ кар'єри підтримують мотивуючу напругу. Плани поведінки виконують упорядкувальну, регулюючу функцію розвитку. Основна рушійна сила професійного розвитку обумовлена особистісними смислами і цінностями праці, потребами і пов'язаними з ними мотивами поведінки.

Окреслимо коротко зміст кожної із перелічених категорій. Під здібностями, згідно з Б.М. Тепловим, будемо розуміти індивідуально-психологічні особливості, які не зводяться до знань, умінь і навичок, але забезпечують їх швидке надбання, закріплення й ефективне використання в житті і діяльності. В експериментальному дослідженні визначення цих індивідуально-психологічних особливостей практично означатиме виявлення професійно важливих якостей.

Під інтересами приховуються мотиваційні характеристики пізнавальної сфери особистості, пізнавальні цінності. Інтереси - це емоційно наповнена, підвищена увага особистості до певного предмета чи явища в конкретній ситуації життєдіяльності.

Цінності – індивідуально-світоглядні підстави оцінок предметів і явищ професійної діяльності, що диференціюються за значущістю та соціальною необхідністю.

Мотиви - внутрішня стійка психологічна причина поведінки або вчинку людини [5, с.258-259].

Професійна освіта, таким чином, стає частиною безперервної, і повинна виконувати дві основні функції: бути гнучкою, орієнтованою на постійні зміни і підвищувати адаптивні можливості працівника. Російські вчені О.І. Шкаратан і В.У. Карачовський пропонують такий перелік якостей, що характеризує сучасного працівника і дають йому переваги у професійній діяльності: готовність до постійної інноваційної діяльності; підготовленість до обробки та оцінки інформації як постійної складової трудової діяльності; уміння діяти в екстремальних ситуаціях, приймати нестандартні рішення, аналізувати виникаючі проблеми; готовність і підготовленість до поєднання особистих і суспільних інтересів; встановленню контакту всередині свого колективу і з іншими колективами; ініціативність; поєднання технічної і гуманітарної і культури; професійна кваліфікаційна рухливість. Сукупність вимог до працівника можна вписати в три основні контексти: особистісний, мобільний, корпоративний.

Особистісний контекст передбачає надання пріоритету особистісним якостям працівника, таким, наприклад, як ініціативність, відповідальність, креативність тощо. Це означає, що необхідні професійні характеристики працівника стали безпосередньо визначатися його особистими якостями.

Мобільний контекст означає готовність працівника до постійних змін, здібність до вибору рішень у ситуації змін, а також до того, щоб самому бути учасником цих змін. Цінуються не стільки наявні професійні якості, а як готовність і здатність працівника їх набути.

Корпоративний контекст припускає важливість комунікативних якостей працівника, рівня їх адаптації в соціальному середовищі, проте саме лояльність організації, відданість її цінностям і інтересам посідає перше місце серед них.

Також досить важливим питанням залишається підвищення якості професійної освіти. Адже якість професійної освіти залежить не лише від процесу засвоєння знань, навичок і вмій, але і від процесу становлення майбутнього спеціаліста як суб'єкта різноманітних видів і форм розумової діяльності людини та особистості громадянина [4, с.96].

Професійно важливі якості – психофізіологічні та психологічні характеристики фахівця, що сприяють його успішній професійній діяльності. Для кожної професії має бути визначений свій своєрідний перелік професійно важливих якостей. Разом з тим, слід ураховувати, що одразу після закінчення ВНЗ всі необхідні професійні якості у випускника сформовані бути не можуть, оскільки в процесі діяльності професійний розвиток продовжується. Відповідно, професійно важливі якості доречно поділити на групи залежно від терміну їх формування, розвитку:

- 1) потенційні особистісні якості – ті, що мають бути основою, підставою для навчання за певним фахом та подальшої успішної професійної діяльності, без цих якостей у людини немає майбутнього в обраній професії, у неї не сформується необхідна індивідуальна концепція;
- 2) у процесі професійної підготовки формуються базові професійні якості, необхідні для початкового етапу успішної роботи, притаманні випускникам; ці якості мають відповідати вимогам діяльності й бути основою індивідуальної професійної концепції;
- 3) специфічні професійно важливі якості, що формуються упродовж професійної діяльності, залежно від специфіки роботи.

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що зміст професійно важливих якостей є основою та наслідком утворення індивідуальної професійної концепції

майбутнього фахівця, що поєднує особистісну основу наявності необхідних психологічних характеристик (індивідуально-психологічних особливостей особистісних якостей, здібностей) та ставлення до діяльності (мотиви, уявлення про діяльність, задоволеність діяльністю [4, с.495-496].

Система професійно важливих якостей та індивідуально-психологічних характеристик у поєднанні з психофізіологічними характеристиками формують індивідуальний стиль професійної діяльності – максимальну відповідність майбутнього судового офіцера вимогам та умовам професійної діяльності. Своєрідне поєднання індивідуальних характеристик фахівця та вимог роботи інтегрується в його індивідуальній професійній концепції, реалізація якої сприятиме розвитку у спеціаліста своєрідного, притаманного тільки йому стилю професійної діяльності та підвищенню рівня її професійної придатності. Подальше професійне становлення, набуття професійного досвіду забезпечить вдосконалення індивідуальної професійної концепції (комплексу якостей, мотивації до роботи) й переходу на найвищий рівень професіоналізму – рівень професійної майстерності.

Розглянуті у статті аспекти не вичерпують усіх питань цієї теми і потребують подальшої науково-педагогічної розробки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 22-23 березня 2007 р.: В 2 т. - Том 1: За заг. ред. А.Г. Гудманяна, О.П. Петренка. – К.: НАУ, 2007. – 392 с.
2. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Монографія / За ред. Н.Г. Ничкало. – Хмельницький: ТУП, 2002. – 334 с.
3. Корнешук В.В. Професійна надійність діяльності сучасного спеціаліста: Навчальний посібник // Серія "Управління навчальними закладами" / За заг. ред. О.Я. Чебикіна. – Одеса: Видавець СВД М.П. Черкасов, 2008. – 132 с.
4. Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти: матеріали X Ірпінських міжнародних науково-педагогічних читань, (Ірпінь, 29-30 березня 2012 р.): в 4 ч., Ч. 2 / секції 3,4. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2012. – 500 с.
5. Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності [Текст]: зб. навч. пр. / за ред. І.А. Зязюна; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. – К.; Харків: НТУ "ХП", 2009. – 472 с.
6. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції / За ред. кол. С.У.Гончаренко, Н.А.Побірченко, Н.Г.Ничкало та ін. – Хмельницький, 2009. - 498 с.
7. Теоретико-методичні засади викладання предметів гуманітарного циклу в професійно-технічних навчальних закладах: Монографія / За ред. Г.П. Васяновича. – Львів: Українські технології, 2003. – 220с.

Бабышена М.И.

ПРОФЕССИОНАЛЬНО ВАЖНЫЕ КАЧЕСТВА – ПРЕДПОСЫЛКА И ГАРАНТ УСПЕШНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БУДУЩИХ СУДОВЫХ ОФИЦЕРОВ

В статье раскрываются суть и роль профессионально важных качеств в профессиональной деятельности будущих судовых офицеров. Отражена их важность относительно профессионального становления будущих специалистов морской отрасли.

Ключевые слова: профессионально важные качества, профессиональные компетенции, становления специалиста, профессиональная деятельность.

Babyshena M.I.

PROFESSIONALLY IMPORTANT INTERNALS ARE PRE-CONDITION AND GUARANTOR OF SUCCESSFUL PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE SHIP OFFICERS

In the article essence and role open up professionally important internalss in professional activity of future ship officers. Their importance of the relatively professional becoming of future specialists of marine industry is reflected.

Key words: professionally important internalss, professional competenses, becoming of specialist, professional activity.

УДК 378.371.132

Бардаков А.О.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ: ДІАЛОГ ОСОБИСТОСТЕЙ

Статтю присвячено розгляду педагогічної практики як невід'ємної складової професійної підготовки майбутніх учителів технологій. Наголошено на значенні педагогічного діалогу викладача-методиста і студента-практиканта в ході педагогічної практики.

Ключові слова: педагогічна практика, майбутній учитель технологій, професійні уміння, викладач-методист, студент-практикант, педагогічний діалог.

Нові орієнтири шкільної освітньої галузі "Технології", головна мета якої полягає у формуванні технічно і технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя й активної трудової, гуманістичної і природовідповідної перетворюючої діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, висувають високі вимоги до особистісних і професійних якостей учителів технологій. Загальноосвітня школа потребує таких учителів, які ефективно спрямовують роботу учнів на розвиток творчого та критичного мислення, проєктують і проводять інтерактивні уроки, виховні та позакласні заходи із застосуванням інноваційних педагогічних технологій; створюють атмосферу дослідницько-пізнавальної співпраці, власним прикладом формують активну життєву позицію, творчі здібності, високий рівень культури праці молодих громадян України, прагнуть до професійного самовдосконалення, самореалізації та творчого пошуку.

Важливість цих професійних і особистісних рис актуалізує необхідність удосконалення змісту, розроблення нових форм і методів педагогічної практики майбутніх учителів технологій, що визначена галузевими стандартами вищої освіти, виступає невід'ємною складовою навчально-виховного процесу й органічно забезпечує поєднання теоретичної підготовки із практичною професійною діяльністю. С. Гончаренко виокремлює педагогічну практику майбутніх учителів як обов'язкову та невід'ємну складову організації ефективного навчального процесу у педагогічних вищих навчальних закладах [2, с. 252].

Педагогічна практика допомагає майбутнім учителям технологій адаптуватися до специфічних умов під час виконання професійних обов'язків, створює ситуації для практичного застосування теоретичних знань, формує і розвиває професійні вміння і навички, сприяє формуванню і розвитку педагогічної ерудиції, інтуїції, здатності до імпровізації, педагогічного оптимізму й рефлексії. Під час педагогічної практики зростає вага освітньо-культурного діалогу викладача-методиста і студента-практиканта, студента-практиканта як учителя й учня. У такому діалозі, зауважує український психолог Т. Щербан, поєднуються "два рівноправних голоси; у двоголосому слові, в репліці інша думка так або інакше враховується: на неї реагують або передбачають, вона переосмислюється або переоцінюється" [8, с.17].

На важливості професійної підготовки, формування професійної компетентності вчителя, самомотивованого на творчий пошук і новаторство, наголошується у міжнародних документах з проблем розвитку освіти в умовах глобалізації та європейської інтеграції (Стратегія ЮНЕСКО щодо вчителів на 2012 – 2015 рр.), у Національній доктрині розвитку освіти (2002), у Державній національній програмі "Освіта. Україна ХХІ століття" (1996), у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки, а також у Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський